

วิธีการดำเนินการวิจัย และรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่องลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลตามการรับรู้ของผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการและพยาบาลเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย และรวบรวมข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือผู้รับบริการที่เข้ามารับการรักษาพยาบาล ผู้ร่วมงาน และพยาบาลที่ทำงานในโรงพยาบาลของรัฐ ที่มีสถานศึกษาพยาบาลทั้งอยู่ด้วย อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการเลือกโรงพยาบาล ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 4 สังกัด ใต้โรงพยาบาลสังกัดละหนึ่งโรงพยาบาล จำนวน 4 โรงพยาบาล โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ใต้โรงพยาบาลดังนี้ โรงพยาบาลราชวิถี จากสังกัดกรมการแพทย์ โรงพยาบาลรามคำแหง จากสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลวชิระ จากสังกัดกระทรวงมหาดไทย และโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จากสังกัดกระทรวงกลาโหม

2. กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 4 กลุ่ม ใต้แก่ ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ และพยาบาล ซึ่งเป็นพยาบาลฝ่ายบริการ และอาจารย์พยาบาล

กลุ่มที่ 1 ผู้ร่วมงาน คือสมาชิกในทีมสุขภาพ ใต้แก่ แพทย์ เภสัชกร นักกายภาพบำบัด นักสังคมสงเคราะห์ นักศึกษา นักจิตวิทยา ไม่จำกัดเพศ อายุ ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแยกประเภท (Stratified random samplings) เป็นพวก ๆ ในแต่ละโรงพยาบาล และสุ่มแบบง่ายในแต่ละพวก ใต้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 76 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้รับบริการ คือผู้ที่มารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลจะเป็นผู้ป่วยในหรือผู้มารับบริการพยาบาลในแผนกผู้ป่วยนอก จากโรงพยาบาลทั้ง 4 แห่ง กิ่งกล่าว ไม่จำกัดเพศ อายุ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาอย่างต่ำระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาในข้อความและเนื้อหาสำหรับผู้ป่วยใน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ในโรงพยาบาลแต่ละแห่ง ใต้กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 44 คน ส่วนผู้มารับบริการรักษาพยาบาลที่ตกผู้ป่วยนอก ผู้วิจัย

ไ้สอบถามผู้รับบริการที่มีคุณลักษณะตามต้องการ ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายในโรงพยาบาลแต่ละแห่ง ไ้กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 40 คน รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 84 คน

กลุ่มที่ 3 พยาบาล ไ้แก่พยาบาลที่ปฏิบัติงานฝ่ายบริการในโรงพยาบาลทั้ง 4 แห่ง ดังกล่าว เนื่องจากฝ่ายบริการมีจำนวนพยาบาลมากจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายในโรงพยาบาลทั้ง 4 แห่ง ๆ ละ 20 คน ไ้กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 80 คน

กลุ่มที่ 4 อาจารย์พยาบาล ไ้แก่พยาบาลที่ทำหน้าที่สอนแก่นักศึกษาพยาบาลในโรงพยาบาลทั้ง 4 แห่ง ทำการสุ่มแบบง่ายในโรงพยาบาลทั้ง 4 แห่ง ๆ ละ 20 คน ไ้กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 80 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาล ทมการรับรู้ของร่วมงาน ผู้รับบริการ และพยาบาลเอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วารสาร ตำรา ผลงานวิจัย และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
2. รวบรวมข้อมูลที่ไ้จัดไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อกำหนดเป็นลักษณะคำถามต่าง ๆ
3. คำถาม ไ้แก่
  - 3.1. คำถามปฏิบัติการพยาบาล
  - 3.2. คำถามบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์
  - 3.3. คำถามจรรยาบรรณ
3. การสร้างแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถาม เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลทมการรับรู้ของร่วมงาน ผู้รับบริการและพยาบาลเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน
  - ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ไ้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา
  - ตอนที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลในคำถามต่าง ๆ ทั้ง 3 คำถาม โดยมีจำนวนข้อดังนี้

คำถามปฏิบัติการพยาบาล จำนวน 35 ข้อ โดยแบ่งดังนี้

การรวบรวมข้อมูลทางการพยาบาล จำนวน 8 ข้อ

การวินิจฉัยและวางแผนการพยาบาล จำนวน 7 ข้อ

การปฏิบัติการพยาบาล	จำนวน	15	ข้อ
การประเมินผล	จำนวน	5	ข้อ
ความบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	จำนวน	14	ข้อ
งานจรรยาบรรณ	จำนวน	19	ข้อ

4. การหาความตรงตามเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาความตรงตามเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาล ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านพยาบาล มีความรู้ความชำนาญทางวิชาการในสาขาวิชาชีพพยาบาล มีผลงานเป็นที่ยอมรับ เพื่อให้ความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้องและครอบคลุมของเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เลือกสรรแล้ว 12 ท่าน ดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิจากกองการพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข 1 ท่าน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิจากฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช 2 ท่าน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิจากฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลราชวิถี 2 ท่าน
4. ผู้ทรงคุณวุฒิจากฝ่ายการพยาบาล สภากาชาดไทย 1 ท่าน
5. ผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะพยาบาลศาสตร์ศิริราชพยาบาล 1 ท่าน
6. ผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะพยาบาลศาสตร์ โรงพยาบาลรามคำแหง 2 ท่าน
7. ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ 1 ท่าน
8. ผู้ทรงคุณวุฒิจากวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ 1 ท่าน
9. ผู้ทรงคุณวุฒิจากกองงานวิทยาลัยพยาบาล 1 ท่าน

ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการตรวจความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปติดต่อบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง ภายหลังจากหาความตรงแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมารวบรวมแก้ไข และปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วเหลือแบบสอบถามที่ใช้ได้ และมีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 55 ข้อ ทั้งนี้ ด้านการปฏิบัติการพยาบาล จำนวน 29 ข้อ โดยแบ่งไว้ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลทางการพยาบาล	จำนวน	6	ข้อ
การวินิจฉัยและวางแผนการพยาบาล	จำนวน	5	ข้อ

การปฏิบัติการพยาบาล	จำนวน	14	ขอ
การประเมินผล	จำนวน	4	ขอ
ความบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์	จำนวน	11	ขอ
กานจรรยาบรรณ	จำนวน	15	ขอ

5. การหาความเที่ยง

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกับตัวอย่างประชากร ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ พยาบาล และอาจารย์พยาบาล กลุ่มละ 5 คน จำนวน 20 คน แล้วนำมาทดสอบหาความเที่ยงโดยใช้สูตร α - Coefficient (ประกอบ กรรณสูต 2524 : 62)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right)$$

n = จำนวนขอสอบ

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละขอ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนผู้รับบริการทดสอบทั้งหมด

ไคค่าความเที่ยง 0.92

ขั้นสุดท้าย นำแบบสอบถามจำนวน 55 ขอ ไปใช้กับกลุ่มประชากร

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาล และผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลแต่ละสถาบัน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขออนุญาตส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกแก่กลุ่มตัวอย่างประชากรด้วยตนเอง ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 4 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม 2526 ถึง 8 กุมภาพันธ์ 2526 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมด 320 ฉบับ ใ้รับกลับคืนมา 318 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทุกชุด คิดเป็นร้อยละ 99.4 เป็นแบบสอบถาม

ซึ่งตอบโดยผู้ร่วมงานร้อยละ 23.27 โดยผู้รับบริการร้อยละ 26.41 โดยพยาบาลร้อยละ 25.16 และโดยอาจารย์พยาบาล ร้อยละ 25.16

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามเป็นแบบชนิดมาตราส่วนให้ค่า ซึ่งมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

เห็นควายนอกที่สุด	มีค่า	5	คะแนน
เห็นควายนอก	มีค่า	4	คะแนน
เห็นควายนอกกลาง	มีค่า	3	คะแนน
เห็นควายนอกน้อย	มีค่า	2	คะแนน
เห็นควายนอกน้อยที่สุด	มีค่า	1	คะแนน

สำหรับเกณฑ์ตัดสินค่าเฉลี่ยมีดังนี้

4.56 - 5.00	หมายถึง	เห็นควายนอกที่สุด
3.56 - 4.55	หมายถึง	เห็นควายนอก
2.56 - 3.55	หมายถึง	เห็นควายนอกกลาง
1.56 - 2.55	หมายถึง	เห็นควายนอกน้อย
1.00 - 1.55	หมายถึง	เห็นควายนอกน้อยที่สุด

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม คำนวณเป็นค่าร้อยละ
2. หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้ของผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ และพยาบาลเอง ตลอดจนค่าที่พึงประสงค์ของพยาบาล
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าที่พึงประสงค์ของพยาบาลตามการรับรู้ของผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ และพยาบาลเอง โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

และทดสอบความแตกต่างทีละคู่โดยใช้ Scheffe' Method

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. หามัธยิมเลขคณิตของแบบสอบถามความเห็นตามการรับรู้ ของแต่ละข้อในแต่ละ
 กาน โดยใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 80)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่ามัธยิมเลขคณิต (คะแนนเฉลี่ย)}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}$$

2. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามในแต่ละข้อ แต่ละกาน โดยใช้สูตร
 (ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 94)

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

$$SD = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$\sum X^2 = \text{ผลรวมกำลังสองของคะแนนแต่ละจำนวน}$$

$$N = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}$$

3. วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MSb}{MSw}$$

$$F = \text{แทนค่าสถิติในการพิจารณา}$$

$$MSb = \text{แทนค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม}$$

$$MSw = \text{แทนค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม}$$

เมื่อพบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความเห็นตามการรับรู้ของบุคลากร
 ผู้รับบริการ และพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญ จึงนำมาทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย
 ทีละคู่ (post Hoc. Comparison) โดยใช้ Scheffe' Method อีกด้วย